

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

ตัวเงินเป็นตราสารที่พัฒนาขึ้นจากแนวปฏิบัติของพ่อค้าเพื่อความสะดวกในการชำระหนี้ และส่วนใหญ่ใช้ในวงการธุรกิจ ตัวเงินและการชำระหนี้ด้วยตัวเงินนั้นมีลักษณะและสถานะที่ค่อนข้างพิเศษกว่าตราสารอื่นๆ และมีความพิเศษกว่าการชำระหนี้ทั่วไป กล่าวคือ มีลักษณะเป็นตราสารเปลี่ยนมือที่สามารถโอนกันได้ง่ายและคล่องตัว มีความสะดวกรวดเร็วและมีข้อยุ่งยากน้อยที่สุด เช่น โอนกันได้โดยผู้โอนส่งมอบให้ผู้รับโอนสำหรับตัวเงินชนิดผู้ถือ ซึ่งมีอยู่ในตัวแลกเงินและเช็ค หรือโดยผู้สลักหลังตัวและส่งมอบให้ผู้รับโอนในกรณีตัวเงินชนิดระบุชื่อ ซึ่งมีอยู่ในตัวทุกประเภท คือ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และเช็ค ด้วยลักษณะดังกล่าวตัวเงินจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศเนื่องจากเป็นเครื่องมือในการชำระหนี้ระหว่างประเทศระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เช่น ผู้ขายสินค้าจะออกตัวแลกเงินส่งผู้ซื้อสินค้าให้จ่ายเงินให้ผู้ขายสินค้า เมื่อครบระยะเวลาที่กำหนดไว้นับแต่วันที่ตั้งในตัว หลังจากนั้นผู้ซื้อสินค้าซึ่งเป็นผู้รับเงิน และผู้ทรงก็จะนำตัวไปยื่นต่อผู้ขายสินค้าให้รับรองในทันทีเพื่อทำให้ผู้ซื้อสินค้ากลายเป็นผู้รับรองตัวแลกเงิน ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นที่ต้องรับผิดชอบผู้ขายสินค้า หลังจากนั้นผู้ขายสินค้าก็จะนำตัวไปขายลดต่อธนาคาร ซึ่งธนาคารก็จะกลายเป็นผู้ทรงตัวเงิน และจะนำตัวไปเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อสินค้าที่เป็นผู้รับรองตัวเมื่อตัวถึงกำหนด¹

การที่ตัวเงินสามารถโอนเปลี่ยนมือไปเรื่อยๆ ตัวเงินจึงเป็นสัญญาที่มีลักษณะพิเศษในส่วนที่เกี่ยวกับตัวสัญญา คือ อาจมีบุคคลผู้เข้ามาเป็นฝ่ายในสัญญาโดยเฉพาะฝ่ายลูกหนี้ได้มากกว่าในสัญญาทั่วไปซึ่งหากมีการโอนหลายทอดก็จะมีลูกหนี้หลายคน โดยมีทั้งผู้ที่เป็นคู่สัญญาคนก่อนๆ ด้วย นอกจากนั้นผู้ที่ได้รับโอนตัวซึ่งเป็นเจ้าหนี้ก็อาจกลายเป็นลูกหนี้ได้ ถ้าทำการสลักหลังโอนตัวต่อไป หรือผู้ที่เป็นลูกหนี้ซึ่งออกหรือโอนตัวไปแล้วก็อาจกลายเป็นเจ้าหนี้ได้ ถ้า

¹ Ademuni-Odeke, The Law of International Trade, (London : Blackstone Press Limited, 1999) , pp.234-235.

ได้รับสละหลังโอนตัวกลับคืนมาหรือได้เข้าใช้เงินให้ผู้ทรงไป และรับตัวกลับคืนมา ดังนั้น คู่สัญญาในตัวเงินจึงมิได้จำกัดเฉพาะตัวเจ้าหนี้และลูกหนี้ในมูลหนี้เดิมเท่านั้น

การใช้ตัวเงินโดยเฉพาะตัวแลกเงินเพื่อชำระหนี้ระหว่างประเทศเป็นที่นิยมในปัจจุบัน และมีใช้กันเป็นเวลานานแล้วอันทำให้มีธรรมเนียมปฏิบัติและจารีตประเพณีที่ยอมรับกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ แต่ก็ยังมีปัญหาในการชำระหนี้และการบังคับชำระหนี้ตามตัวเงินดังกล่าว เนื่องจากมีความยุ่งยากหรือขัดแย้งกันในกฎหมายของแต่ละประเทศ เพราะมีข้อเท็จจริงที่พัวพันกับประเทศตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป เช่น คู่กรณีมีสัญชาติแตกต่างกัน สถานที่ชำระหนี้อยู่ในดินแดนอื่น ที่มีไซสถานที่ออกตัว และอาจไม่อยู่ในประเทศของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นปัญหาว่าจะใช้กฎหมายของประเทศใดบังคับกับกรณีที่เกิดขึ้น²

ในการร่างกฎหมายตัวเงินของประเทศไทยนั้นผู้ร่างได้นำกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแบบอย่างในการร่าง อันได้แก่ อนุสัญญากรุงเฮก 1912 และพระราชบัญญัติตัวแลกเงิน ปี 1882 ของประเทศอังกฤษ และกฎหมายตัวเงินของนิวยอร์ก เป็นหลัก ดังนั้นเนื้อหาของกฎหมายลักษณะตัวเงินของไทยจึงมีลักษณะผสมผสานทั้งของ กลุ่มประเทศซีวิลลอว์ กลุ่มประเทศคอมมอนลอว์ และอนุสัญญากรุงเฮกปี 1912 มิใช่เฉพาะกฎหมายอังกฤษเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อกฎหมายลักษณะตัวเงินของไทยซึ่งเป็นแนวคิดดั้งเดิม³ จะเห็นได้ว่ากฎหมายตัวเงินของไทยเกิดจากการนำแบบอย่างของกฎหมายต่างประเทศมาปรับใช้ มิได้เกิดจากวิวัฒนาการในประเทศโดยตรงจึงมีหลายประเด็นซึ่งในขณะที่ยกร่างกฎหมายอาจจะยังไม่เป็นปัญหาจึงยังมิได้ระบุไว้ เช่น นิยามของคำว่าตัวเงินต่างประเทศ การพิจารณากฎหมายที่จะใช้บังคับกับตัวเงินระหว่างประเทศ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน มิได้ให้นิยามของคำว่าตัวเงินต่างประเทศไว้ แต่ก็มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงตัวเงินต่างประเทศอยู่บ้าง เช่น กรณีตัวแลกเงินในประเทศนั้นหากมีกรณีให้ผู้ทรงใช้สิทธิไต่เบี่ยลูกหนี้ตามตัวแลกเงินอาจไม่ต้องทำคำคัดค้านได้ ถ้าผู้จ่ายบันทึกลงไว้ในตัวว่าไม่รับรองหรือไม่ยอมใช้เงิน และลงลายมือชื่อไว้⁴ แต่ถ้าเป็นตัวเงินที่ออกมา

² เสาวนีย์ อัครโรจน์, เสาวนีย์ อัครโรจน์, "การโอนสิทธิตามตัวเงิน : ศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์และพัฒนาการของกฎหมาย," (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), น. 142.

³ เฟื่องอ้าง, น. 109.

⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 965 "ในกรณีตัวเงินภายในประเทศ ถ้าผู้จ่ายบันทึกลงไว้ในตัวแลกเงินเป็นข้อความบอกปิดไม่รับรอง หรือไม่ยอมใช้เงิน ทั้งลงวันที่บอกปิด

จากต่างประเทศและมีกรณีและผู้ทรงจะใช้สิทธิไล่เบี้ยลูกหนี้ตามตัว ผู้ทรงต้องทำคำคัดค้านเพื่อเป็นหลักฐานของการที่ตัวขาดความเชื่อถือจะมีช้อยกเว้นในกรณีดังกล่าวมิได้ ทั้งนี้จากการศึกษาแนวคำพิพากษาและหลักกฎหมายต่างประเทศผู้เขียนจึงสรุปลักษณะของตัวเงินภายในประเทศ ตัวเงินต่างประเทศ และตัวเงินระหว่างประเทศได้ว่า ตัวเงินภายในประเทศ คือ ตัวที่ทำขึ้นในขณะที่ผู้ทำอยู่ภายในประเทศ เช่น ตัวแลกเงินที่ออกในประเทศและให้ใช้เงินในประเทศ ตัวเงินต่างประเทศ คือ ตัวที่ทำขึ้นในขณะที่ผู้ทำอยู่ในต่างประเทศ เช่น ตัวแลกเงินที่ออกในต่างประเทศ ตัวเงินระหว่างประเทศ คือ ตัวเงินที่มีลักษณะระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องกับอันเนื่องมาจากความแตกต่างเกี่ยวกับสถานที่ที่มีการกระทำตามตัวอย่างน้อย2สถานที่

จากการศึกษาเทียบเคียงหลักกฎหมายตัวเงินของนานาประเทศแล้วพบว่ากฎหมายตัวเงินภายในประเทศของนานาประเทศมีความแตกต่างกันมากอันทำให้เกิดความยุ่งยากและไม่เป็นผลดีกับการค้าและธุรกิจระหว่างประเทศ เพราะตัวเงินเป็นตราสารที่ใช้ในการค้าระหว่างประเทศและมีบุคคลในหลายประเทศเข้าไปเกี่ยวข้องจึงเป็นข้อเท็จจริงที่สามารถพัวพันกับประเทศตั้งแต่2ประเทศขึ้นไป เช่น คู่กรณีมีสัญชาติแตกต่างกัน สถานที่ชำระหนี้อยู่ในดินแดนอื่นที่มีใช้สถานที่ออกตัว และอาจไม่อยู่ในประเทศของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นปัญหาว่า การพิจารณากฎหมายที่ใช้บังคับกับตัวเงินระหว่างประเทศในประเทศไทยจะดำเนินการเช่นไร ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการใช้หลักกฎหมายขัดกันกับตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ระหว่างประเทศ ในเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความยุ่งยากในการใช้หลักกฎหมายขัดกันเพื่อค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับ และปัญหาความแตกต่างของระบบกฎหมายตัวเงินของแต่ละประเทศ
2. ปัญหาเรื่องขอบเขตการใช้กฎหมายต่างประเทศในศาลไทย ในเรื่องเกี่ยวกับข้อจำกัดในการใช้กฎหมายต่างประเทศในศาลไทย และข้อพิจารณาเกี่ยวกับคำพิพากษา
3. ปัญหาการเลือกใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาอีกฝ่าย โดยอาศัยหลักความศักดิ์แห่งการแสดงเจตนากำหนดกฎหมายที่จะบังคับกับคู่สัญญา เนื่องจากเป็นกฎหมายตามเจตนาของคู่กรณี ซึ่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย

ลงลายมือชื่อไว้ด้วยแล้ว ท่านว่าคำคัดค้านนั้นก็เป็นอันไม่จำเป็นต้องทำ และผู้ทรงต้องส่งคำบอกกล่าวขาดความเชื่อถือไปยังบุคคลซึ่งตนจำนองจะไล่เบี้ยภายในสี่วันต่อจากวันเขาบอกปิดไม่รับรอนั้น

พ.ศ.2481 มาตรา 13 วรรค 1 กำหนดให้นำ กฎหมายตามเจตนาของคู่กรณีมาใช้พิจารณาเกี่ยวกับ กฎหมายที่จะใช้บังคับกับสัญญาระหว่างประเทศเป็นอันดับแรก

4. ปัญหาเรื่องความระงับแห่งมูลหนี้เดิม และมูลหนี้ตามตัว เนื่องกฎหมายตัวเงินในระบบคอมมอนลอว์ และซีวิลลอว์ มีแนวคิดต่างกันเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหนี้ตามมูลหนี้เดิมและมูลหนี้ตามตัว ดังนั้นจึงส่งผลถึงปัญหาในเรื่องความระงับแห่งหนี้

ดังนั้น จากกรณีปัญหาดังกล่าว หากนักธุรกิจและนักกฎหมายของประเทศหนึ่งต้องทำความเข้าใจกฎหมายของอีกประเทศหนึ่งซึ่งแตกต่างจากของตน เพราะต้องพัวพันกับกฎหมายของประเทศอื่น ๆ นั้นย่อมเกิดความยุ่งยาก เนื่องจากอาจมีความแตกต่างจากกฎหมายของประเทศของตนโดยเฉพาะในหลักการที่สำคัญ ดังนั้นจึงมีเสียงเรียกร้องจากนักธุรกิจ นักกฎหมาย ที่จะให้มีกฎหมายตัวเงินที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือเป็นอย่างเดียวกัน(กฎหมายเอกรูป) ในนานาประเทศทั่วโลกอันจะเป็นการอำนวยความสะดวกต่อนักธุรกิจและนักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง จึงได้มีความพยายามขององค์การสหประชาชาติที่จะให้มีกฎหมายอันมีสภาพเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ใช้บังคับกับตัวเงินระหว่างประเทศ โดยคณะกรรมการมาธิการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on Internal Trade Law – UNCITRAL) ได้ร่างกฎหมายระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาว่าด้วยตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ (United Nations Convention on Internal Bills of Exchange and Internal Promissory Notes) ซึ่งใช้เวลามากกว่า 15 ปี ในการร่างอนุสัญญาจนเสร็จสิ้น ที่กรุงเวียนนา และได้รับการยอมรับในสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 9 ธ.ค. ค.ศ. 1988 ซึ่งมักเรียกว่าอนุสัญญาเวียนนา⁵

อนุสัญญาเวียนนาเสนอทางเลือกในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศโดยเสนอหลักสำหรับตัวเงินระหว่างประเทศ และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศที่สมบูรณ์ และทันสมัย แต่ไม่ใช้กับเช็คระหว่างประเทศ⁶ บทบัญญัติของอนุสัญญาเวียนนาสะท้อนให้เห็นนโยบายที่จะรักษาลักษณะเดิมของกฎหมายตัวเงินของทั้งสองระบบ คือ ระบบคอมมอนลอว์ และระบบซีวิลลอว์ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นอย่างเดียวกันให้มากที่สุด แต่ในส่วนที่แตกต่างกันนั้นก็ต้องเลือก

⁵ International Legal Materials Volume XXVIII no. 1, pp. 177-211 (January 1, 1989).

⁶ เนื่องจากในทางการค้าระหว่างประเทศนั้นไม่นิยมใช้เช็คเพราะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการห้ามกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการชำระเงินตามเช็ค ตลอดจนวิธีการชำระเงินและความน่าเชื่อถือของผู้ส่งจ่าย

ระบบใดระบบหนึ่ง หรือใช้ทางแก้โดยประนีประนอม และก็ได้มีการเสนอหลักการใหม่ๆ ที่จะทำให้อนุสัญญาตอบสนองต่อความต้องการ และความจำเป็นทางการพาณิชย์สมัยใหม่ การธนาคาร และทางปฏิบัติของตลาดเงิน⁷ ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาลำคัญเกี่ยวกับตัวแลกเงิน และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้การเข้าร่วมเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเวียนนาจะมีประโยชน์ในแง่ที่ว่าจะทำให้เกิดความชัดเจนต่อการมีหลักกฎหมายที่จะใช้บังคับกับตัวเงินระหว่างประเทศในประเทศไทยโดยไม่ต้องใช้หลักการขัดกันแห่งกฎหมายว่าด้วยสัญญาไปใช้บังคับกับตัวเงินซึ่งบางครั้งเกิดความไม่ชัดเจนและมีปัญหาถกเถียงกันได้ง่ายนั้น แต่จากการศึกษาผู้เขียนมีความเห็นว่าประเทศไทยไม่จำเป็นต้องเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเวียนนา เพราะถึงแม้จะมีข้อดีดังกล่าว แต่ก็อาจมีข้อเสียในแง่ที่ว่าบทบัญญัติบางมาตราของอนุสัญญาเวียนนาค่อนข้างขัดกับบทบัญญัติในกฎหมายไทย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความยุ่งต่อการพิจารณาได้

ผู้เขียนมีความเห็นว่าประเทศไทยควรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายบางประการในส่วนขอระบบกฎหมายขัดกันที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายสารบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยตัวเงินระหว่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 โดยให้มีบทบัญญัติว่าการพิจารณากฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาไม่ใช้บังคับกับสัญญาตัวเงินระหว่างประเทศ และการพิจารณาปัญหาว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายอันเกิดจากตัวเงินระหว่างประเทศนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายสารบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยตัวเงินระหว่างประเทศ การดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้ระบบกฎหมายขัดกันเป็นตัวชี้ว่าประเด็นเรื่องตัวเงินระหว่างประเทศนั้นจะไม่อยู่ในประเด็นเรื่องการพิจารณาเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับ (Choice of law) ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันกับ Contracts (Applicable Law) Act 1990 ของอังกฤษ

2. แก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องตัวเงินระหว่างประเทศไว้เป็นการเฉพาะโดยการวางหลักการต่างๆ ที่จำเป็นกับตัวเงินระหว่างประเทศไว้ เช่น ลักษณะของตัวเงินระหว่างประเทศ การพิจารณาความสมบูรณ์ของตัวเงินให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่มีการทำตัวเงินนั้นขึ้น ความสมบูรณ์ของกระทำที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน

⁷ John A. Spanogle, Introductory Notes. p.170.

ได้แก่ การรับรอง การสลักหลัง การรับอาวัล และการรับรองด้วยสอตเข้าแก่น้ำ ให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่มีการกระทำนั้นๆ หน้าที่ของผู้ทรงในการยื่นตัวให้รับรอง เรียกเก็บเงินตามตัว และการทำคำคัดค้านหรือการบอกกล่าวการที่ตัวขาดความเชื่อถือให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่จะต้องกระทำการดังกล่าวนั้น หรือในกรณีที่ตัวออกในประเทศหนึ่งแต่ให้จ่ายเงินในอีกประเทศหนึ่ง วันที่ถึงกำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่จะมีการจ่ายเงินตามตัวนั้น

การดำเนินการแก้ไขดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นว่าจะสามารถเป็นคำตอบสำหรับสมมติฐานปัญหาของผู้เขียนทั้ง 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการใช้หลักกฎหมายขัดกันกับตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ การดำเนินการแก้ไขโดยวิธีดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นว่า ระบบกฎหมายขัดกันจะเป็นตัวชี้ว่าตัวเงินระหว่างประเทศจะไม่อยู่ในประเด็นเรื่องพิจารณาเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับ (Choice of law) แต่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวเงินระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้การใช้ตัวเงินระหว่างประเทศเกิดความมั่นคง แน่นอนต่อคู่สัญญาที่อยู่ในประเทศที่ต่างกัน

2. ปัญหาเรื่องขอบเขตการใช้กฎหมายต่างประเทศในศาลไทย การดำเนินการแก้ไขโดยวิธีดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นว่า ตัวเงินระหว่างประเทศจะอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวเงินระหว่างประเทศอันเป็นกฎหมายไทย แต่การที่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ชี้ให้นำกฎหมายต่างประเทศมาปรับใช้กับประเด็นใดประเด็นหนึ่งกับการกระทำตามตัวเงินบางประการอันเป็นการเฉพาะก็เป็นแต่เพียงการนำกฎหมายต่างประเทศมาใช้กับส่วนหนึ่งแห่งสัญญาตัวเงินดังกล่าวอันมีรากฐานมาจากกฎหมายไทยได้มีบทบัญญัติส่งให้ใช้กฎหมายต่างประเทศ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงไม่น่าจะมีผลต่อการปรับใช้กฎหมายต่างประเทศในศาลไทย เว้นเสียแต่ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายต่างประเทศดังกล่าวจะมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนชาวไทย

3. ปัญหาการเลือกใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาอีกฝ่าย การดำเนินการแก้ไขโดยวิธีดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นว่า จะเป็นการกำหนดกรอบแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับกับตัวเงินระหว่างประเทศ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวเงินระหว่างประเทศ อันจะทำให้เกิดความมั่นคงแน่อนต่อคู่สัญญาในการใช้ตัวเงินระหว่างประเทศ ซึ่งหากคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีเจตนาทำการเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับไว้เป็นการเฉพาะเพื่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาอีกฝ่าย ก็อาจจะเป็นการสร้างเงื่อนไขอันไม่เป็นธรรมบนตัวเงินทั้งๆที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวเงิน

ระหว่างประเทศบัญญัติไว้ การดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ตัวที่มีเจตนาอื่นไม่เป็นธรรมนั้นไม่เป็นที่ยอมรับต่อคู่สัญญาอื่นๆในการรับโอนตัวนั้นต่อไปได้ เนื่องจากมีความไม่เป็นธรรมต่อคู่สัญญาปรากฏตามหน้าตัว

4. ปัญหาเรื่องความระงับแห่งมูลหนี้เดิม และมูลหนี้ตามตัว การดำเนินการแก้ไขโดยวิธีดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นว่า การพิจารณาปัญหาความระงับแห่งมูลหนี้เดิม และมูลหนี้ตามตัวนั้นให้พิจารณาตามหลักความสัมพันธ์แห่งมูลหนี้เดิมและมูลหนี้ตามตัวของกฎหมายตัวเงินในประเทศเจ้าของกฎหมายอันเกิดจากการที่กฎหมายไทยได้ส่งไปให้ใช้กฎหมายต่างประเทศนั้นว่ากฎหมายประเทศดังกล่าวมีแนวคิดในเรื่องนี้ไว้ว่าอย่างไร สำหรับผู้เขียนมีความเห็นว่าหนี้ตามตัวเงินนั้นผูกพันกับหนี้เดิมมิได้แยกเป็นอิสระจากมูลหนี้เดิม เช่นเดียวกับ แนวความคิดของกฎหมายอังกฤษที่มองว่าสิทธิตามตัวเงินนั้นผู้ทรงจะต้องได้รับตัวนั้นมาโดยการชำระหนี้ คือต้องมีมูลหนี้ระหว่างผู้ที่ออกตัวหรือผู้ที่โอนตัวนั้นให้แก่ผู้ทรงโดยจะเป็นหนี้ใดๆก็ได้ ดังนั้นในกรณีที่ผู้ทรงตัวเงินระหว่างประเทศฟ้องลูกหนี้ให้รับผิดชอบตัวไม่ได้จึงสามารถฟ้องลูกหนี้ดังกล่าวให้รับผิดชอบมูลหนี้เดิมได้

อย่างไรก็ตามในช่วงที่ยังมิได้ดำเนินการแก้ไขใดๆในพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 และบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงินระหว่างประเทศ คู่สัญญาตามตัวเงินที่เป็นคนไทยก็อาจใช้ประโยชน์จากบทบัญญัติต่างๆในอนุสัญญาเวียนนาได้ โดยตกลงกันระบุเลือกบทบัญญัติทั้งหลายที่ตนประสงค์จะให้ใช้บังคับกับตัวเงินของตนไว้เป็นการเฉพาะ ในฐานะเป็นกฎหมายที่คู่กรณีเลือกใช้ได้ (substantive applicable law or choice of law) และหากมีการใช้หลักการตามอนุสัญญานี้กันทั่วไปก็อาจจะวิวัฒนาการกลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศต่อไปได้